

ἐν γένει θιασώτης αὐτοῦ ἢ τῶν ὁμοίων αὐτῷ «δικαιωθήσεται καὶ σωθήσεται», — κατὰ μέρος τοῦλάχιστον — ὁμοίως τῷ κ. Μακράκη καὶ τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ! Ἄλλὰ μὴ πτοηθῆ ὁ τοῦ Λόγου συντάκτης, διότι οὐδὲ μικρὸν μετὰ τῶν ἑαυτοῦ ἀπὸ τοῦ Πραχδεΐσου θὰ ἐκβληθῆ, ὡς οὐδ' ὁ Haeckel μετὰ τῶν μαθητῶν καὶ ὁπαδῶν ἑαυτοῦ χაίρει, διότι οὐδέποτε θ' ἀξίωθῆ τῆς τοῦ κ. Μακράκη ἀτελευτήτου μακαριότητος! Οὐδὲν κοινὸν ἔχει ἡ Φυσικὴ Κοσμογονία πρὸς τὰς Γραμματικομαθίας καὶ Λεξιμαθίας καὶ Λογομαθίας, διότι πνεῦμα πνεύματος ἔργῳ διαφέρει, καίπερ ὃν τὸ αὐτὸ κατ' οὐσίαν, καὶ ἐνέργεια πνεύματος, καλουμένη κρίσις, πάντῃ διάφορος εἶνε ἐνεργεῖας πνεύματος, καλουμένης λογικῆς παρακρούσεως ἢ ἐνθάρσεως, ἀπολύτως οὐδὲν ἔχουσα πρὸς τὴν δευτέραν κοινὸν ἢ τὸ ζωολογικὸν εἶδος τοῦ ἐν ᾧ γεννῶνται ἀμφότεραι ἐγκεφάλου, ἤτοι ἐγκέφαλον τοῦ κατὰ βαθμῆν (οὐχὶ κατὰ ποῖον) ἀνωτέρου εἶδους τῶν πιθηκοειδῶν μαστοφόρων (βλ. Προμηθεΐα Α', σελ. 394). Φρονοῦμεν καὶ ἐλπίζομεν ὅτι τοῦλάχιστον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ «γνώθι σκυτόν» θὰ δυνηθῆ νὰ κατιδῆ ὁ κ. Μακράκης τὸ ἀβάσιμον τῶν ἑαυτοῦ χαριεστάτων καὶ εὐφροεστάτων ἰσχυρισμῶν!

Αὗται εἶνε αἱ φοβεραὶ εἰδικαὶ ἀποδείξεις, δι' ὧν ὁ συντάκτης τοῦ Λόγου ἀπέδειξεν ὅτι ὁ Haeckel «οὔτε τί ἐστὶν ἄρθρον πίστεως γινώσκει, οὔτε τί ἐστὶν ἀνθρωπίνη ἐπιστήμη». Ἄλλὰ καὶ διὰ γενικωτέρῃ ἀρ-
gumentī ἀποδείκνυσι τὴν ἀλήθειαν ταύτην ὁ δεινὸς ἐπικριτῆς, παρατηρῶν ὅτι ὁ ἐπικρινόμενος ζωολόγος δὲν ἦτο δυνατόν κἄν νὰ γινώσκη τὰ ἀγνοούμενα, διότι «ταῦτ' ἐστὶ (Ἀττικῆ σύνταξις) φαινόμενα ἀνθρωπολογικὰ καὶ οὐχὶ ζωολογικὰ». Κατὰ τὸν κ. Μακράκην λοιπὸν ἡ ἔννοια τῆς πίστεως καὶ τῆς ἐπιστήμης εἶνε ἀνύπαρκτος καὶ ἀνέφικτος ἴσως παρὰ παντὶ ζωολόγῳ, μαθηματικῷ, νομικῷ, πολιτικῷ, στρατιωτικῷ, τεχνίτη, καλλιτέχνῃ, — καὶ μόνον τοῖς ἀνθρωπολόγοις εἶνε δυνατὴ καὶ ὑπαρκτὴ, περιττὸν δὲ νὰ προστεθῆ ὅτι σκηπτοῦχος ἀνθρωπολόγος, princeps anthropologiae, εἶνε ὁ ἡμέτερος φιλόσοφος!!! Ἐκ τούτου δ' ὁμῶς δὲν ἔπεται ὅτι ὁ φιλόσοφος οὗτος δὲν δύναται νὰ ἐπικρίνη καὶ τὰ ζωολογικὰ παντὸς ζωολόγου, οἷον τοῦ Haeckel, ἀλλὰ μόνον ὅτι τὰ μὴ ζωολογικὰ διδάγματα τοῦ Γερμανοῦ φυσιοδίφου εἶνε δυνάμει γενικῆς ἀρχῆς ἐσφαλμένα. Ἄλλὰ δυστυχῶς καὶ ἡ νέα αὕτη ἀνθρωπολογικὴ ἐπιστήμη οὐδὲν ἰσχύει πρὸ τῆς λογικῆς ἐπιστήμης τοῦ Haeckel, καθ' ἣν «ὅταν λίθος τις, ῥιφθεὶς ἐλεύθερος εἰς τὸν ἀέρα, πίπτῃ καθ' ὠρισμένους νόμους εἰς τὴν γῆν, ἢ ὅταν ἐν τινι ἀλατῶδει διαλύματι σχηματίζεται κρύσταλλος, τὸ φαινόμενον τοῦτο εἶνε οὐδὲν μᾶλλον καὶ οὐδὲν ἥττον τῆς μηχανικῆς ζωῆς φαινόμενον, ἢ ἡ ἀϋξησης καὶ ἡ ἀνθρ-
σις τῶν φυτῶν, ὁ πολλαπλασιασμός καὶ ἡ πνευματικὴ ἐνεργητικότης τῶν ζώων, ἢ αἰσθητικότης καὶ ἡ μόρ-

φωσις ἢ λογικὴ τοῦ ἀνθρώπου» (βλ. Προμηθεΐα Α', σελ. 346). Τὰ προϊόντα λοιπὸν τῆς αἰσθητικότητος καὶ τῆς λογικῆς μορφώσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐπιστήμην, δύναται ἀρροδίως νὰ ἐξετάσῃ ὁ Haec el ὁ ἐξετάζων ἐν γένει τῆς μηχανικῆς ζωῆς τὰ φαινόμενα, καὶ ὁ ἀνθρωπολόγος ἐπικριτῆς αὐτοῦ ὁφείλει ν' ἀποκαλύπτηται πρὸ ἐκείνου, δεχόμενος ὡς χρησμούς ὁ ἀνεπιστήμων τοὺς λόγους τοῦ ἐπιστήμονος, ἵνα καταστῆ ἀνθρωπος τοῦλάχιστον καὶ αὐτὸς ἀντὶ νὰ εἶνε, ὡς νῦν, ἀνθρωπολόγος (κατὰ τὸ χρηματολόγος), ἤτοι συλλογεὺς ἀμαθῶν καὶ εὐαπατήτων ἀνθρώπων, οὗς, συσπειρῶν περὶ ἑαυτόν, ὠφελεῖ μὲν κατὰ τι ἠθικῶς, ἀλλ' ὅμως προάγει τὴν αὐτῶν ἀμαθίαν, κακὰ οὕτως αὐτοῖς τε καὶ τῇ κοινωνίᾳ ἐργαζόμενος, ἅτε κατὰ τῆς προόδου τὸ καθ' ἑαυτόν προσκαίρως κωλυσιεργῶν.
(Ἀκολουθεῖ Ε' μέρος.)

ΠΑΡΟΡΑΜΑ — Ἐν τῇ 199. σελίδι, ἐν τῷ 18. στίχῳ κἀτωθεν, ἀντὶ «ἐν τῇ πρώτῃ σελίδι» γράψον «ἐν τῇ τρίτῃ σελίδι».

Η ΦΥΤΟΦΘΕΙΡΑ ΤΗΣ ΜΗΛΕΑΣ
(Aphis lanigera mali)

Μέσα καταστροφῆς αὐτῆς.

Ἄφιδαι ἢ φυτόφθειραι εἶνε γένος σμηροκράτων ῥυγχωτῶν ἐντόμων μὲ ῥύγχος λίαν ἀνεπτυγμένον, ζῶντων ἐκ φυτικῶν χυμῶν τῶν ῥιζῶν, φύλλων καὶ κορυμῶν διαφόρων φυτῶν καὶ προκαλοῦντων τὴν ἀποξήρανσιν καὶ καταστροφὴν αὐτῶν. Ἡ ἀνωτέρω ἀναφερομένη φυτόφθειρα ζῆ ἐπὶ τῶν μηλέων, τὸν μὲν χειμῶνα ἐν ταῖς ῥιζαῖς, τὸ δὲ ἔαρ καὶ θέρος ἐπὶ τοῦ κορμοῦ καὶ τῶν κλάδων, τὰ μάλιστα πολλαπλασιαζομένη καὶ προξενούσα μεγάλας καταστροφὰς εἰς τὰς μηλέας. Τοῦτου ἕνεκα διάφορα μέσα ἐπενοήθησαν πρὸς καταστροφὴν αὐτῆς, ἐξ ὧν ἀναφέρομεν τὰ εὐκολώτερα καὶ λυσιτελέστερα συνιστῶντες τὴν χρῆσιν αὐτῶν τοῖς γεωργοῖς καὶ κηπουροῖς.

Τὸ δραστικώτερον μέσον εἶνε ἡ παρακάλυψις τῆς μεταναστεύσεως τῶν φυτοφθειρῶν ἀπὸ τῶν κλάδων ἐνθα βιοῦσι τὸ θέρος, πρὸς τὰς ῥιζαῖς, ἵνα διαχειμῶσσι. Πρὸς τοῦτο δὲ συνιστᾶται νὰ ἐπαλείφῃται καλῶς ὁ κορμὸς καὶ οἱ κλάδοι διὰ παχέος τινὸς ὑγροῦ π.χ. κοινοῦ ἐλαίου ἢ γλυκερίνης δις τοῦ ἔτους, κατὰ Ὀκτώβριον ἢ Νοεμβρίον μετὰ τὴν πτώσιν τῶν φύλλων καὶ κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς βλαστήσεως, εὐθὺς ὡς ἀρχίσωσι νὰ διογκῶνται οἱ ὀρθηλοῖ. Ω; λυσιτελεῖ ἐπίσης διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἀπεδειχθῆ ἡ περιχλύσις τοῦ κορμοῦ διὰ σχοινοῦ ἢ δέσμης ἐκ βίμβικκος ξαντοῦ προσδοσμένου διὰ μηρίνου (σπάγγου) αἱ ἴνες τοῦ ξαντοῦ παρουσιάζουσιν ἀνυπέριθητον κώλυμα εἰς τὴν διάβασιν τῶν ἐντόμων.

Καὶ ἄλλως δύναται τις κατὰ τὸ φθινόπωρον νὰ περικαλύψῃ καὶ περιβίλῃ τὸν λαμῖν τοῦ δένδρου διὰ στρώματος ἐπιδεσμένης ἀσβέστου, ἐν τῇ ὁποίᾳ εὐρίσκουσι αἱ φυτόφθειραι τὸν θάνατον πρὶν ἢ φθίσωσιν εἰς τὰς ῥιζαῖς.

Προκειμένου δὲ νὰ καταστραφῶσιν αὗται ἐπὶ τῶν κλάδων, διαδρέχονται τὰ μέρη, ἐνθα σχηματίζουσιν αὗται: διογκώσεις, με ὕδωρ σχεδὸν ζέον καὶ οἰνόπνευμα διεσπρηνόν ἢ ξυλόπνευμα· αἱ δύο τελευταῖαι οὐσίαι χρησιμεύουσι νὰ διαλύωσι τὴν κηρώδη οὐσίαν, ἣτις περιβάλλει τὸ ἔντομον· γίνεται δὲ ἡ ἐφαρμογὴ

τῶν ὑγρῶν τούτων διὰ ψήκτρας μαλακῆς ἢ σπόγγου καλῶς ἐμπεποτισμένου.

Λιμβάνετε τὰ μέτρα σας, ὧ γεωργοὶ καὶ κηπουροί, καὶ μὴ περιμένετε τὰ πάντα ἐκ τῆς τύχης ἢ τῆς ἀνωτέρας δυνάμεως, ἐκτὶ ἔνθα μόνοι σας δύνασθε νὰ ἐπιφέρητε τὴν δέουσαν θεραπείαν.

N. ΓΕΡΜΑΝΟΣ

ΠΟΙΚΙΛΑ

Ὁ πολλαπλασιασμός τῶν στρουθίων (σπουργιτιῶν) ἐν Βορείῳ Ἀμερῇ.

Τὰ ἐν Εὐρώπῃ λίαν διαδεδομένα πτηνὰ ταῦτα, ἅτινα καὶ παρ' ἡμῖν ζῶσιν ἐντὸς ὁπῶν τῶν τοίχων τῶν οἰκιῶν ἡμῶν, εἶνε ζῶα ζωηρὰ καὶ λίαν φλύαρα, ὠφελιμώτατα ὅμως, διότι τρέφουσι τοὺς νεοσσούς αὐτῶν δι' ἐντόμων λίαν ὀχληρῶν καὶ βλαπτικῶν.

Διὰ τοῦτο ἐν Εὐρώπῃ τὰ περιποιοῦνται καὶ τὰ προστατεύουσιν, εἶνε δὲ τοσοῦτον ἐξημερωμένο, ὥστε δὲν φοβοῦνται τὸν ἄνθρωπον καὶ πλησιάζουσι μάλιστα, ἰδίᾳ ἐν καιρῷ χειμῶνος, αὐτὸν καὶ λαμβάνουσιν ἀφόβως παρ' αὐτοῦ τροφήν.

Τὰ ὠφέλιμα ταῦτα πτηνὰ δὲν ὑπῆρχον ἐν Ἀμερικῇ καὶ διὰ τοῦτο τῷ 1850 μετέφερον εἰς Βρουκλίγγην 8 ζεύγη, ἅτινα ὅμως ἀπέθανον τὸ ἐπόμενο ἔτος, οὐδὲν ἀφήσαντα ἀπόγονον. Οἱ πρακτικοὶ ὅμως Ἀμερικανοὶ δὲν ἀπηλπίσθησαν, ἀλλὰ ἐν ἔτος ἀκολούθως μετέφερον περισσότερα ζεύγη, ἅτινα ἐπέζησαν καὶ ἐπὶ τοσοῦτον ἐπολλαπλασιάσθησαν, ὥστε τῷ 1885 κατόικον ἐπὶ χώρας ἐχούσης ἔκτασιν 1,033,000, τετραγωνικῶν ἀγγλικῶν μιλίων. Τοσοῦτον δὲ ἐπολλαπλασιάσθησαν, ὥστε κατέστησαν συμφορὰ διὰ τὸν τόπον, ὡς παρ' ἡμῖν αἱ ἀκρίδες. Οὐδὲν νόσημα, οὐδεμίᾳ ἐπιδημία, οὐδεὶς ἐχθρὸς δύναται νὰ ἐπιδράσῃ πλέον ἐπὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τούτων. Καὶ αὐτὸ δὲ τὸ μέγιστον καὶ διαρκὲς ψύχος οὐδὲως ἐπιδράξῃ ἐπ' αὐτῶν.

Ὡς ἐκ τούτου κατέστησαν τὰ στρουθία διὰ τὰς ρηθείσας χώρας πληγὴ τοῦ Φαραώ. Οὐ μόνον ἄνθη, κάλυκας καὶ ὀφθαλμοῦς φυτῶν κατὰστρέφουσι, ἀλλὰ καὶ πικνοίους κερπούς καταβροχθίζουσιν, π.χ. κεράσια, μήλα, σταφυλὰς, ἄπικα, πορτογάλια κτλ. Πρὸς κάμπας καὶ διάφορα ἄλλα βλαπτικὰ ἔντομα ὀλίγην δεικνύουσι ὄρεξιν περιοριζόμενα, μόνον διὰ τούτων νὰ τρέφωσι τοὺς πειναλέους νεοσσούς των. Εὐτυχῶς ἡ γεωργία παρ' ἡμῖν δὲν διατρέχει τοιοῦτον κίνδυνον, διότι πόλεμος ἀμείλικτος ἔχει κηρυχθῆ κατὰ παντός πτηνοῦ καὶ ἐκτρατεῖται ὑπὸ κυνηγῶν γίνονται κατ' αὐτῶν κατὰ πάσαν ἐποχὴν.

Θέσεις τῶν πλανητῶν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὸ 6' ἐξάμηνον τοῦ 1891.

Ἰούλιος. Ὁ Ἐρμῆς εἶνε ἀστὴρ τῆς ἐσπέρας καὶ καθίσταται ἀόρατος. Ἡ Ἀφροδίτη ἀνατέλλει τὴν πρωΐαν δὴν περίπου ὥρας πρὸ τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλίου. Ὁ Ἄρης εἶνε ἀόρατος, διότι εὐρίσκεται ὀπισθεν τοῦ ἡλίου. Ὁ Ζεὺς μετὰ τὴν 19ην καθίσταται λαμπρότατος, ὡς πλησιάζων πολὺ τὴν γῆν. Θὰ ἀνατέλλῃ δὲ κατ' ἀρχὰς τὴν 11ην ὥραν περίπου τῆς ἐσπέρας, βραδύτερον δὲ τὴν 9ην Ὁ Κρόνος θὰ δύῃ, ὅταν θὰ ἀνατέλλῃ ὁ Ζεὺς, ὁ δὲ Οὐρανὸς ἀπομακρύνεται τῆς γῆς.

Αὐγούστος. Ὁ Ἐρμῆς κατέστη ἀστρον πρωΐνόν καὶ κατὰ τὴν 3ην τοῦ μηνὸς λαμβάνει τὴν μεγίστην αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ ἡλίου ἀπόστασιν. Ἡ Ἀφροδίτη ἐξαφανίζεται ἐντὸς τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου καὶ ὁ Ἄρης διατελεῖ ἀόρατος. Ὁ Ζεὺς εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ ἀστερισμοῦ τοῦ ἡλίου, διατελεῖ εἰσέτι λαμπρὸς καὶ ἀνατέλλει μόλις ἐπέλθει ἡ νύξ. Ὁ Κρόνος εἶνε ἀόρατος.

Σεπτέμβριος. Ὁ Ζεὺς μεσουρανοῦν κατὰ τὴν 17ην τοῦ μηνὸς. φθάνει τὴν μεγίστην τῆς λάμπσεως του ἔντασιν καὶ διακίμεν ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ καθ' ὅλην τὴν νύκτα. Πάντες οἱ ἄλλοι πλανῆται εἶνε ἀόρατοι. Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐξαφανίζεται καὶ ὁ δακτύλιος τοῦ Κρόνου, δὲν θὰ ἦνε ὅμως δυνατὸν νὰ παρατηρηθῇ τὸ φαινόμενον τοῦτο, διότι ὁ πλανῆτης εὐρίσκεται ὀπισθεν τοῦ ἡλίου.

Ὀκτώβριος. Ὁ Ζεὺς εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ Ὑδροχόου καὶ εἶνε καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς νυκτὸς ἀόρατος. Ὁ Ποσειδῶν εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ Ταύρου καὶ εἶνε ὁρατὸς μόνον διὰ τηλεσκοπίου. Οἱ ἐπίλοιποι πλανῆται εἶνε ἀόρατοι καὶ μόνον ὁ Ἐρμῆς περὶ τὸ τέλος ἐμφανίζεται ὡς ἐσπερινὸν ἀστρον.

Νοέμβριος. Ὁ Ἐρμῆς ἀρχεταὶ ἐντὸς ὀλίγου ἀόρατος καθιστάμενος. Ἡ Ἀφροδίτη εἶνε ἐπίσης ἐσπερινὸν ἀστρον καὶ δύει ἐνωρίς. Ὁ Ἄρης ἀνατέλλει τὴν πρωΐαν, ὁ δὲ Ζεὺς ἐξακολουθεῖ ὁρατός. Ὁ Οὐρανὸς εἶνε ἀόρατος, ὁ δὲ Ποσειδῶν λαμβάνει τὴν μεγίστην του λάμπην καὶ περὶ τὴν 17ην τοῦ μηνὸς εὐρίσκεται ἀπέναντι τοῦ ἡλίου.

Δεκέμβριος. Ὁ Ἐρμῆς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ μηνὸς εἶνε ὁρατός ὡς ἐσπερινὸν ἀστρον. Ἡ Ἀφροδίτη εἶνε ἀστρον ἐσπερινόν, ὁ δὲ Ἄρης ἀνατέλλει, ἀσθενῆ ἔχων λάμπην. Ὁ Ζεὺς δύει περὶ τὴν 11—9 ὥραν, ὅτε καὶ ἡ λάμπη του ἐλαττοῦται. Ὁ Κρόνος καθίσταται λαμπρότερος, ὁ Οὐρανὸς ἐξαφανίζεται καὶ ὁ Ποσειδῶν εἶνε ὁρατός μόνον διὰ τηλεσκοπίου.

..

Χρησιμοποίησις τῶν ἐκθλιμμάτων τῶν ἐλαίων.—Τὰ ὑπολειπόμενα ἐκθλιμματα τῶν ἐλαίων, ἅτινα παρ' ἡμῖν μετὰ τὴν ἐξαγωγήν τοῦ ἐλαίου ἀπορρίπτον-